

DÄRFÖR ÄR DET LÄTT!

Gjuter du ett eldfat i två murarhinkar behöver du inte bygga någon form först, och fatet är enkelt att få ut ur hinken.

GJUTET I TVÅ HINKAR

Med två murarhinkar, en säck torrbetong och lite vatten kan du själv gjuta ett eldfat. Eller kanske ett fågelbad. När du väl har skaffat hinkarna kan du utan problem använda dem som formar flera gånger.

Att gjuta med betong är en enkel process. Det svåra är ofta att få till en gjutform i ett material som lämpar sig för uppgiften, och en form som passar det du vill gjuta.

Här har vi gjort det så enkelt som överhuvudtaget möjligt med två hinkar. Du ska bara blanda betong och hälla den i formen, och vänta tills betongen härdat, så att du kan vända ut fatet. Om du vill

göra någonting extra för hållbarheten kan du armera betongen med glasfiber. Du kan även förkorta väntetiden eller ge fatet en färg genom att blanda olika tillsatssämnen i betonen. □

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Gjutningen är väldigt enkel. Det viktigaste är att få till rätt konsistens på betongen.

LÄTT SVÅRT

TIDSFÖRBRUKNING

Det tar en timma att förbereda formen, blanda och hälla i betong. Sedan tillkommer härdtiden.

PRIS

Ca. 200 kr. för det första fatet. Reserverande kostar under 100 kr. stk.

FORMEN

När du ska gjuta ett eldfat ska du se till att den inre delen av gjutformen är mycket mindre än den yttre. Hålrummet, där betongen ska hällas i, ska vara 4-5 cm. Till ett eldfat passar det perfekt med två murarhinkar i olika storlekar.

Det är viktigt att du är noggrann med att göra rent hinkarna ordentligt, och se till att de är släta, då alla ojämnheter annars kommer att överföras till din nästa gjutning.

1 **Kontrollera måtten på hinkarna**, så att hålrummet mellan dem blir minst 4-5 cm. Kanten ska inte vara mindre, då riskerar fatet att spricka när det blir varmt.

Kanten i botten av den mindre hinken sågas av med en multisåg.

2 **Avlägsna ojämnheter och smuts från formarna**, så att de blir släta och rena. Använder du hinkar som här, sågas kanter bort, så att de inte gör spår i betongen.

3 **Smörj in gjutformen med i vax eller olja** på de ytor som är i kontakt med betongen, så klistrar den sig inte fast i betongen, och det blir lättare att få ut fatet ur formen.

DETTA SKA DU ANVÄNDA

Murarhinkarna är perfekta som gjutformar. Deras lite koniska form gör det lättare att få ut det du gjuter ur formen.

Du gör det lätt för dig själv om du väljer en färdigblandad torrbetong som bara ska blandas med vatten. Det är en god idé att även blanda i glasfiber – det gör betongen starkare. Tillsätter du accelerator så hårdnar betongen snabbare, och härdtiden blir kortare.

MATERIAL

- 2 murarhinkar, ca. 53 och 44 cm i diameter
- Formolja eller bilvax (matolja kan också användas)
- Färdig torrbetong, 0-4 mm

Dessutom:

- SikaCim Fibre
- evt. accelerator

SPECIALVERKTYG

- Visp till bormaskin
- Murslev

BETONGEN

Oavsett vilken betongblandning du använder är den cementbaserad. Därför ska du ta på dig mask innan du öppnar påsen, och behålla den på tills det inte dammar längre.

Här använder vi färdigblandad betong, som alltid blandas genom att först hälla vatten i hinken och sedan torrvaran. Om du blandar betongen själv måste du först blanda de torra ingredienserna innan de hålls i vattnet. Oavsett betongtyp ska du alltid spara lite vatten och torrmaterial för att kunna justera konsistensen.

1 Blanda 3,5 l vatten med 3 dl accelerator, som får betongen att härda snabbare. Om du låter bli att använda accelerator ska du bara hälla i 3 dl extra vatten.

2 Häll fibrer i torrbetongen, och blanda det i en stor murarhink. Fibrerna gör betongen starkare, och du ska använda ca. 35-40 g till 23 kg torrbetong.

3 Blanda torrbetongen med vatten och rör om noggrant. Använd en visp på en kraftig bormaskin. Ha lite extra vatten och torrmaterial stående, så att du kan justera konsistensen. Betongblandningen ska vara som tjock gröt i konsistensen, och lämna lite vatten på ytan när du skakar hinken.

Skydda betongen. Det är en bra idé att lägga ett tunnt lager små lavastenar i botten av eldfatet. Stenarna skyddar betongen mot värmen. Samtidigt låter de lite luft tränga in under veden, så att det blir lättare att hålla elden vid liv.

Skydda dig själv. Du måste skydda dig mot cementdamm, som är både dåligt och obehagligt att få i lungorna. Använd därför en andningsmask, både när du häller upp och blandar betongen. Det är också en bra idé att använda handskar under gjutningen. De skyddar händerna mot uttorkning och starka ämnen som kan finnas i betongblandning och tillsatsprodukter.

Ge betongen en ny färg. Der finns pigment i flera olika kulörer som du kan blanda i betongen för att få en annan färg, t.ex. svart, mörkgrå eller rödbrun. Färgpulver för betong finns på de flesta byggvaruhus.

GJUTNINGEN

När betongblandningen är klar hålls den upp i den stora hinken som är ytterdelen av formen.

Se till att det inte kommer betong upp längs kanterna. Det kan ge problem när formen ska avlägsnas.

När du har placerat betongen i botten sätter du den lilla hinken ovanpå. Var noga med att centrera den så att eldfatets kant blir lika bred hela vägen runt.

Har du accelerator i betongen ska du vänta ca. 2-3 dagar innan formen avlägsnas. Utan accelerator 4-5 dagar.

1 Håll den fuktiga betongen mitt i botten av den stora hinken. Undgå att den hamnar på sidorna. Skaka hinken lätt så att betongen fördelar sig jämnt på botten.

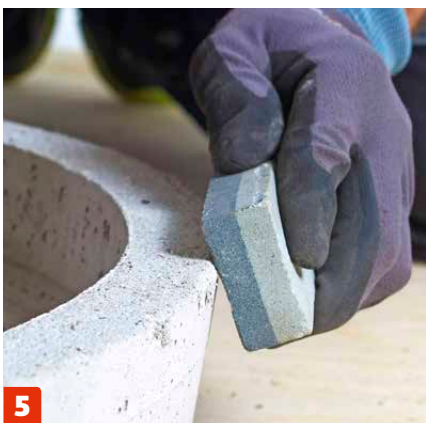

2 Sätt den lilla hinken i den stora. Vrid, och tryck ned den så att betongen pressas upp i mellanrummet. Slå evt. ur luften ur betongen genom att vrida hinkarna med små snabba ryck.

Se till att placera den lilla hinken exakt i mitten så avstånden mellan kanterna blir desamma.

3 Håll den lilla hinken på plats i betongen genom att sätta en spann med vatten eller sand i botten av hinken. Det säkerställer att betongen härdar i sin rätta form.

5 Avslutningsvis – slipa evt. kanterna. De kan ibland vara vassa och lite oregelbundna när de kommer ur gjutformen. Det är snabbt gjort med en karborundumsten.

4 Låt betongen härdna i 2-3 dygn. Efter det kan du vara säker på att den är tillräckligt härdad för att tas ut ur formen. Vrid och lyft försiktigt loss den innersta hinken ur betongen. Lägg sedan den yttersta hinken på sidan, och rulla ut fatet försiktigt.

VIKTIGT!

Om du tänkt använda fatet som bål, ska du vänta med att tända upp tills det inte finns något vatten kvar i betongen. Det brukar vanligtvis ta ca. 28 dygn. Tänder du för tidigt kan vattnet inuti betongen börja koka, och då finns det risk för att betongen spricker.